

TÜRKİYE CUMHURİYET
MERKEZ BANKASI

80. OLAĞAN GENEL KURUL TOPLANTISI AÇIŞ KONUŞMASI

ERDEM BAŞÇI

Başkan

16 Nisan 2012

Ankara

Giriş

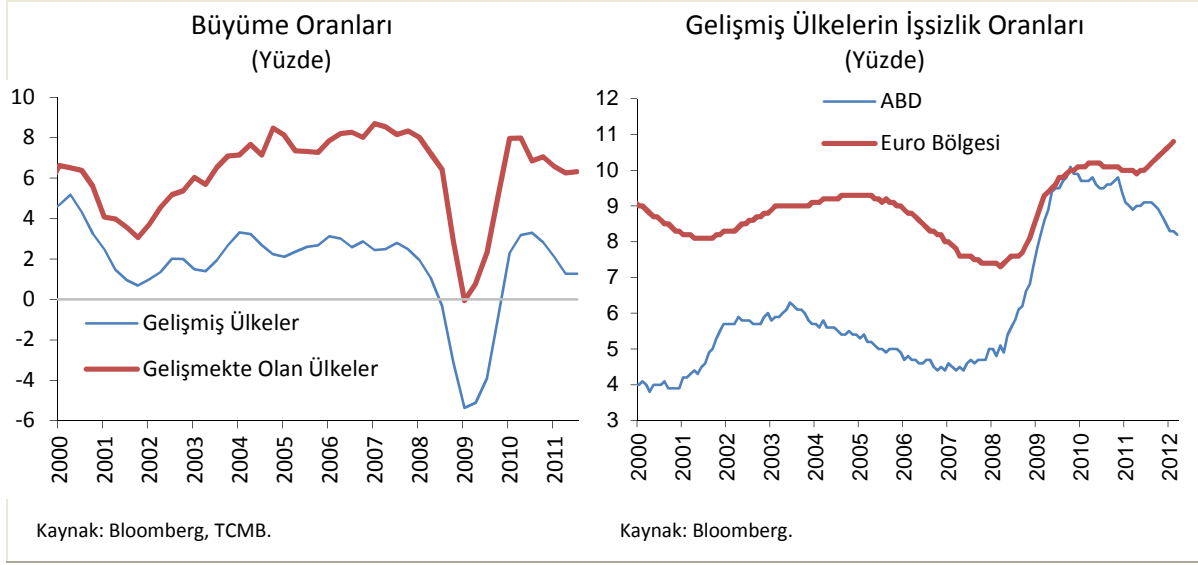
1. Bankamızın Sayın Hissedarları, Değerli Konuklar, Değerli Basın Mensupları, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nın 80. Olağan Genel Kurul Toplantısı'na hoş geldiniz.
2. Konuşmama, 2011 yılında gerçekleşen küresel ekonomik gelişmelere değinerek başlayacağım. Bunu takiben, aynı dönemde ülkemizde yaşanan temel makroekonomik gelişmeleri özetleyeceğim. Konuşmamın son bölümünde ise, Bankamızın bu dönemde uygulamakta olduğu para politikası ve etkileri konusundaki değerlendirmelerimizi sizlerle paylaşacağım.

Küresel Ekonomik Gelişmeler

Saygıdeğer Konuklar,

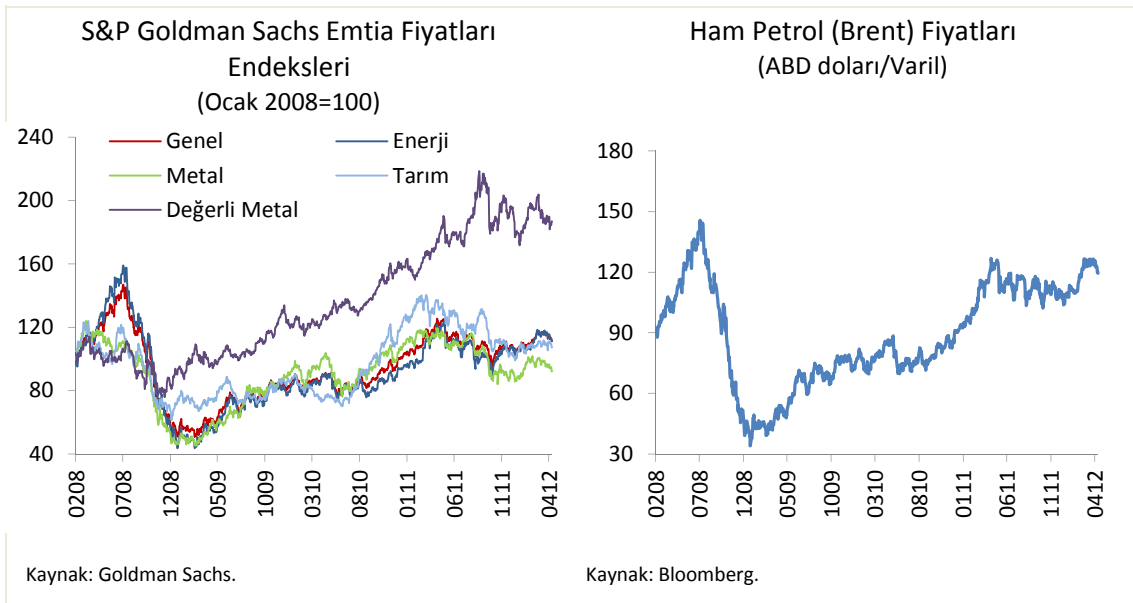
3. 2011 yılında gelişmiş ülkeler, uygulamakta oldukları oldukça büyük ölçekli parasal genişlemeye rağmen, zayıf ve kırılgan bir büyüme görünümü sergilediler. Bu durum, küresel büyüme üzerindeki aşağı yönlü riskleri canlı tutmaya devam etti. ABD ekonomisinde, özellikle işgücü ve emlak piyasalarında güçlü bir toparlanma henüz başlamadı. Bunun yanı sıra, Euro Bölgesi'ndeki kamu borcu krizinin giderek derinleşmesi ve sorunun çözümüne ilişkin belirsizliklerin artması, 2011 yılında küresel büyümeyi olumsuz etkileyen en önemli faktör olarak karşımıza çıktı.
4. Küresel kriz sonrasında gelişmiş ülkelerde süregelen zayıf ve kırılgan görünüm, gelişmekte olan ülkelerdeki dış talebi yavaşlatarak büyümeyi sınırlandırdı. 2011 yılında gelişmekte olan ülkelerin büyüme hızları da kriz sonrasında sergiledikleri hızlı toparlanmanın ardından büyük ölçüde yavaşladı ve bu durum, gelişmiş ülkelerdeki büyümeye ilişkin zayıf ve kırılgan görünümle birleştiğinde, küresel büyümeyi olumsuz yönde etkiledi.

Büyüme Oranları ve Gelişmiş Ülkelerin İşsizlik Oranları

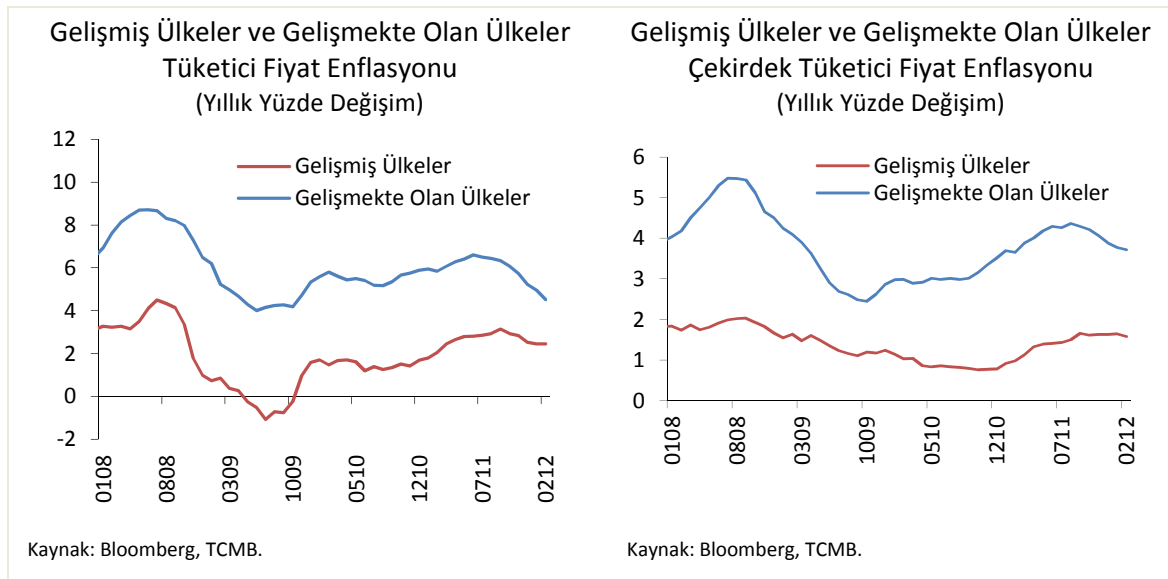
5. Emtia fiyatlarında ise krizin en yoğun dönemlerinin ardından 2009 yılında başlayan artış eğilimi 2010 ve 2011 yıllarında da devam etti. Özellikle petrol fiyatlarının dikkat çekici düzeylere ulaşmasında etkili olan bu eğilimde, küresel ölçekte uygulanan parasal genişleme etkili oldu.

Emtia ve Ham Petrol Fiyatları

6. Bu dönemde, Kuzey Afrika ve Ortadoğu'da yaşanan siyasi gelişmeler, arz yönlü ilave bir baskı unsuru oluşturarak enerji fiyatlarındaki yükselişi güçlendirdi. Bu çerçevede, uluslararası Brent tipi ham petrolün varil fiyatı 2011 yılının Nisan ayı başında 126 ABD doları düzeyiyle, 2008 yılının Temmuz ayından bu yana kaydedilen en yüksek değerine ulaştı.
7. Yılın ilk yarısında, gerek gelişmiş gerekse gelişmekte olan ekonomilerde kayda değer bir yükseliş gösteren enflasyon oranları, yılın ikinci yarısından itibaren daha ılımlı bir eğilim sergiledi. Bu gelişmede, temel olarak, yılın ikinci yarısından itibaren küresel iktisadi faaliyetin yavaşlayacağına dair yoğunlaşan beklentiler etkili oldu.

Gelişmiş ve Gelişmekte Olan Ülkelerde Enflasyon Oranları

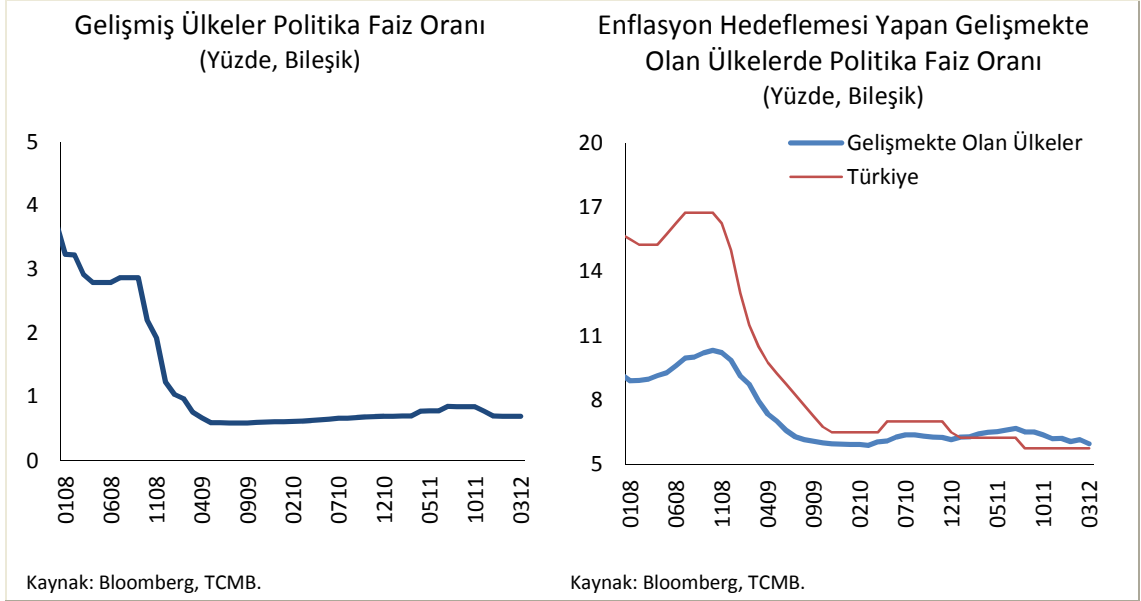

Saygıdeğer Konuklar,

8. 2011 yılının ikinci ve üçüncü çeyreklerinde, gelişmiş ülkelerin merkez bankaları ek parasal genişleme uygulamalarının sonlandırılacağına dair sinyaller verdiler. Öte yandan, yılın son çeyreğinde, Euro Bölgesi'nde yaşanan kamu borcu krizinin derinleşmesi ve giderek zayıflayan küresel büyüme görünümü, para politikalarının normalleşme sürecini kesintiye uğrattı. Buna bağlı olarak, gelişmiş ülkelerde politika faizlerinin uzunca bir müddet daha düşük

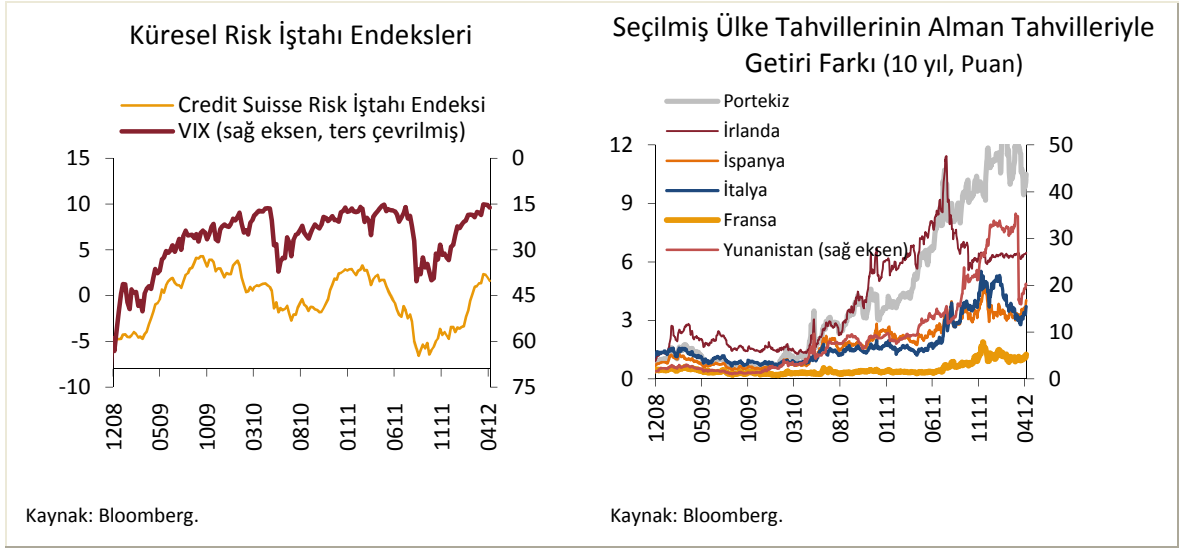
tutulacağına ve parasal genişleme politikalarına devam edileceğine dair algılamalar güçlendi. Bu gelişmeler karşısında, gelişmekte olan ülkeler, kısa vadeli sermaye akımlarının olumsuz etkilerini en aza indirmek amacıyla, 2011 yılı boyunca ağırlıklı olarak makro ihtiyati tedbirleri kullandı.

Gelişmiş ve Enflasyon Hedeflemesi Yapan Gelişmekte Olan Ülkelerde Politika Faiz Oranları

9. 2011 yılında, Euro Bölgesi borç sorununa ilişkin gelişmeler, küresel finansal piyasalar üzerindeki en belirleyici unsur olarak ortaya çıktı. Yılın ilk yarısında borç sorunu yaşayan ülkeler tarafından atılan ilk adımlar finansal piyasalar tarafından olumlu karşılandı. Ancak, yılın ikinci yarısında, borç sorununun çevre ülkelere merkez ülkelere ve bankacılık sektörüne doğru yayılmaya başlamasının ardından, bazı önemli ülkelerin ve bankaların kredi notlarında düşüşler gözlenmeye başlandı. 9 Aralık 2011 tarihinde açıklanan kapsamlı tedbir paketi ve ardından gerçekleşen Avrupa Merkez Bankası'nın uyguladığı yeni parasal genişleme paketleri, finansal piyasaları kısmen rahatlattı. Ancak, alınan yapısal reform kararlarının uygulanmasına ve alınacak sonuçlara ilişkin belirsizlikler, ekonomik yavaşlama beklentileriyle birleşerek, borç sorunu yaşayan ülke tahvil getirilerinde belirgin bir iyileşme olmasını engelledi.

Küresel Risk İştahı ve Getiri Farkları

10. Bu noktada, önümüzdeki dönemde, Euro Bölgesi'ndeki sorunların çözümünün beklenenden uzun ve sancılı olma olasılığının, hem küresel büyüme hem de risk iştahı üzerinde aşağı yönlü risk oluşturduğunu ve küresel piyasalarda kırılma eğiliminin sürmesine neden olduğunu görüyoruz. Bu durum, daha önce de çeşitli vesilelerle dile getirdiğimiz birden fazla politika aracının kullanıldığı esnek bir para politikası çerçevesine duyulan ihtiyacı teyit ediyor.

Saygıdeğer Konuklar,

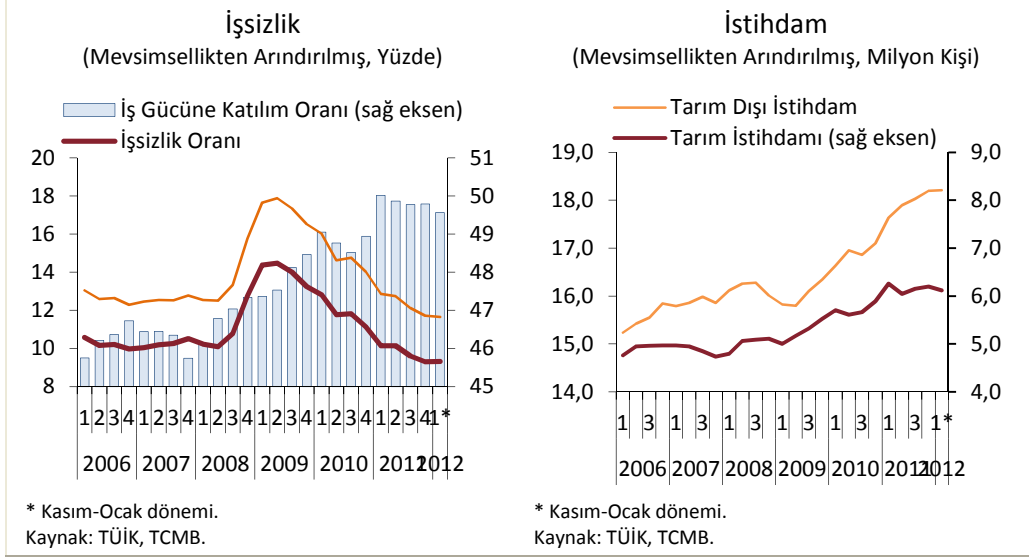
11. Konuşmamın bu bölümünde, 2011 yılında küresel ekonomide ortaya çıkan gelişmeler paralelinde, ülkemize ilişkin temel makroekonomik gelişmeleri değerlendirmek istiyorum.

Türkiye Ekonomisindeki Gelişmeler

12. 2010 yılındaki hızlı toparlanmanın ardından ekonomimiz 2011 yılında da hızlı büyümeye devam etti. 2011 yılında, GSYİH büyümesindeki olumlu görünüm, iş gücü piyasalarında da toparlanmayı beraberinde getirdi. Bu doğrultuda, gerek iş gücü gerekse istihdamda, önceki yıla oranla önemli artışlar sağlandı. Buna ek olarak, bu dönemde istihdam artışlarının iş gücüne katılan kişi sayısında meydana gelen artışlardan daha yüksek olması, işsizlik oranlarının bir önceki

yıla göre hızla gerilemesine neden oldu. Ayrıca, 2010 yılında iş gücü verimliliğinin tüm sektörlerde artmasıyla gerileyen reel birim iş gücü maliyetleri, 2011 yılında da bu eğilimini sürdürdü.

İşsizlik ve İstihdam

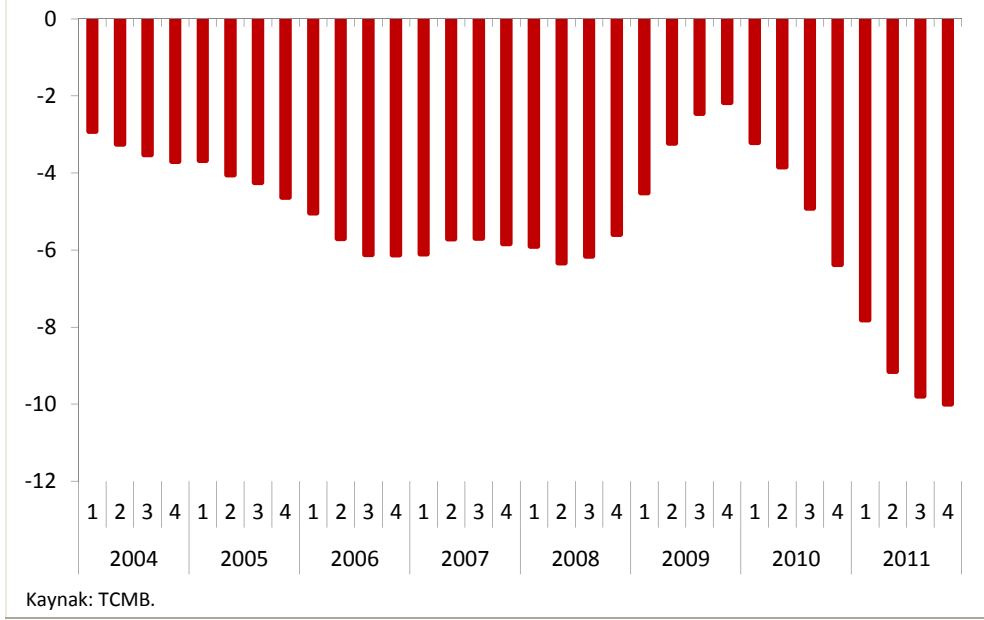

Değerli Konuklar,

13. 2011 yılının ilk yarısında, iç talepteki güçlü seyre bağlı olarak ithalatta yüksek oranlı artışlar yaşandı. İç ve dış talep arasındaki dengelenmeyi sağlamak amacıyla aldığımız politika tedbirleri yılın ikinci yarısından itibaren ithalatta öngördüğümüz belirgin yavaşlamaya yol açtı. Ancak, aynı dönemde, Euro Bölgesi'nde kamu borçlarının sürdürülebilirliğine ilişkin endişelerin artması ve ABD'de toparlanmanın öngörülenden daha yavaş olacağının anlaşılması dış talep koşullarını önemli ölçüde zayıflattı. Buna ek olarak, risk iştahının bozulmasıyla yaşanan sermaye çıkışları Türk lirasında ilave değer kayıplarına neden oldu. Türkiye'nin geleneksel dış pazarlarında hüküm süren zayıf dış talep koşullarına rağmen, döviz kurlarının sağladığı rekabet avantajı ve pazar çeşitlendirmesinin de katkısıyla, ihracat yıl genelinde ılımlı bir artış sergilemeye devam etti. İthalat artış hızında yılın ikinci yarısında gözlemlediğimiz

yavaşlamaya karşın, 2011 yılında dış ticaret açığı artmaya devam etti. Aynı dönemde, cari işlemler açığının milli gelire oranı, 2010 yılındaki yüzde 6,4 seviyesinden, yaklaşık yüzde 10 seviyesine yükseldi.

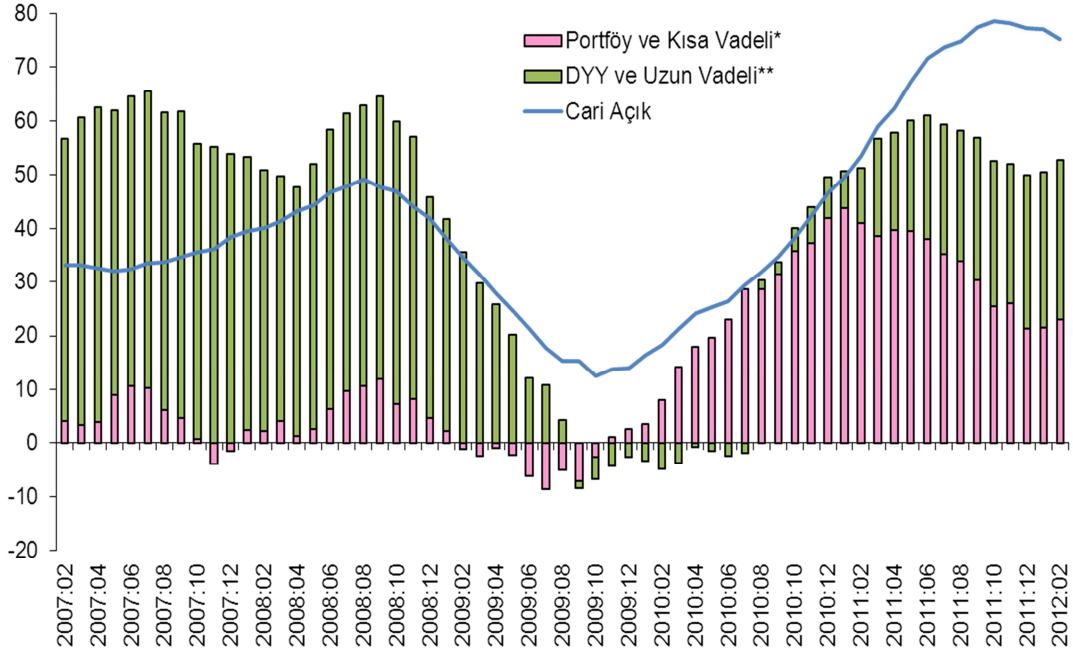
Cari İşlemler Dengesi/GSYİH

14. Son dönemde açıklanan veriler, ithalat artış hızının aldığımız tedbirler doğrultusunda yavaşladığını, ihracatta ise dış talepteki görece zayıf seyre rağmen kademeli toparlanmanın devam ettiğini gösteriyor.

15. Öte yandan, aldığımız makro ihtiyati tedbirlerin de katkısıyla, cari açığın finansman yapısı sağlıklı bir yönde değişmeye başladı. 2011 yılında bir önceki yıla kıyasla Türkiye'ye yönelen kısa vadeli sermaye akımlarının cari açığın finansmanındaki payında önemli bir azalış ve uzun vadeli sermaye akımlarının cari açığın finansmanındaki payında ise belirgin bir artış gözölüyoruz. Bu durumun, cari açığın sürdürülebilirliği açısından son derece olumlu bir gelişme olduğunu ise özellikle vurgulamak istiyorum.

Cari Açığın Temel Finansman Kaynakları (12-aylık kümülatif, Milyar Dolar)

*Portföy ve kısa vadeli sermaye hareketleri; hisse senetleri, hükümetin yurtiçi borç senetleri, bankalar ve diğer sektörlerin kısa vadeli kredileri ile bankalardaki mevduat kaleminin toplamından oluşmaktadır.

**Uzun vadeli sermaye hareketleri; bankalar ve diğer sektörlerin uzun vadeli net kredileri ile bankalar ve Hazine'nin yurtdışına ihraç ettikleri tahvilleri kapsamaktadır.

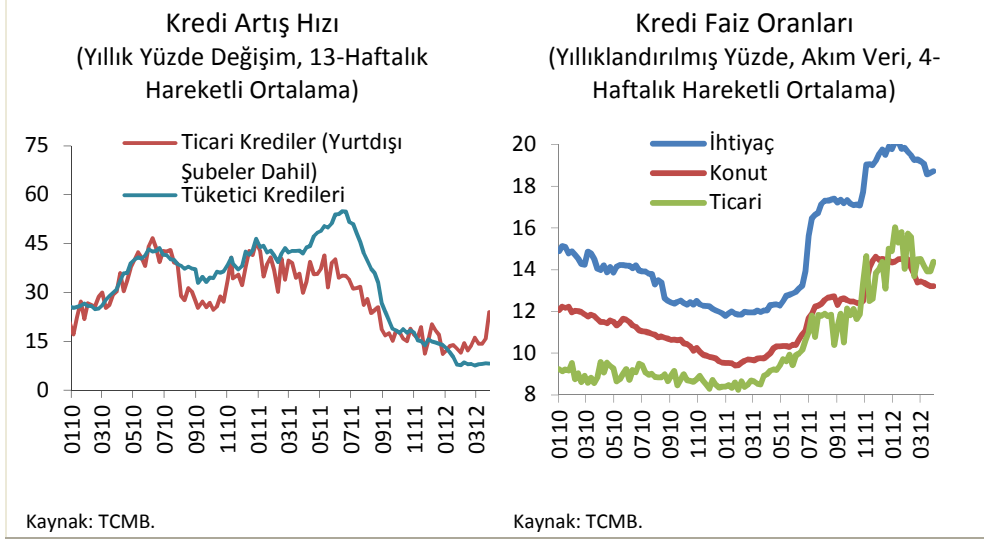
Kaynak: TCMB

Değerli Konuklar,

16. Hızla genişleyen cari işlemler açığına ek olarak, 2010 yılı ortalarından itibaren etkili olan hızlı kredi büyümesini de makro finansal riskleri artırıcı bir unsur olarak değerlendirdiğimizi birçok defa dile getirdik. Bu kapsamda, kredi büyüme hızını daha sürdürülebilir düzeye çekebilmek amacıyla 2010 yılı sonundan itibaren zorunlu karşılık oranlarını önemli ölçüde artırdık. Buna ek olarak, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK) başta olmak üzere, ilgili diğer kurumlar da aşırı kredi genişlemesine karşı gereken tedbirleri aldı. Alınan tedbirlerin katkısıyla, 2011 yılının ortasından itibaren, krediler daha makul bir büyüme hızına ulaştı. Kredi artış hızının arzu edilen ölçüde

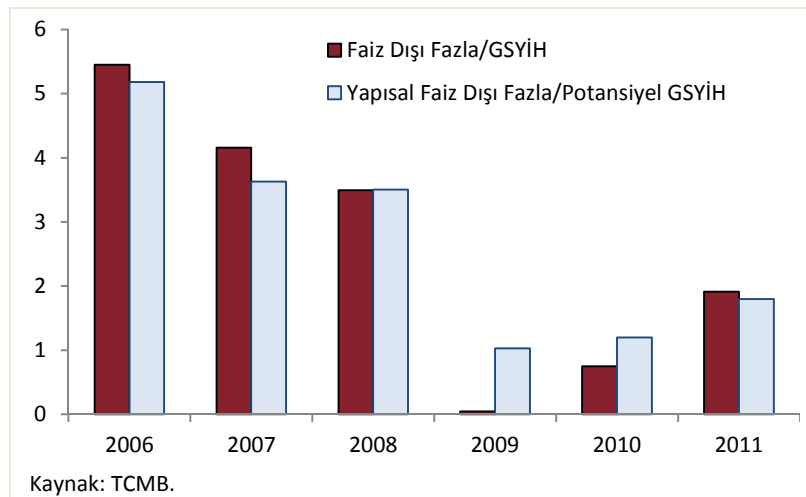
yavaşlamasında, uyguladığımız sıkı para politikasının ve Euro Bölgesi'nde artan belirsizliklerin de etkili olduğunu gözledik.

Kredi Artış Hızı ve Faiz Oranları

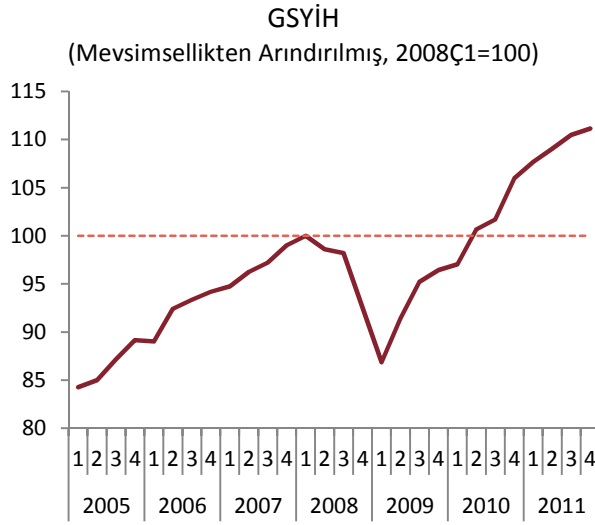
17.2011 yılında, vergi gelirlerinde iktisadi faaliyetin öngörülenden daha hızlı toparlanmasıyla ortaya çıkan artış ve faiz ödemelerinde yaşanan gerileme kamu maliyesini olumlu yönde etkiledi. Buna ek olarak, vergi ve sosyal güvenlik prim affı kapsamında tahsil edilen ek gelir de bütçe performansına büyük ölçüde olumlu etki yarattı.

Merkezi Yönetim Faiz Dışı Bütçe Fazlası ve Yapısal Faiz Dışı Bütçe Fazlası

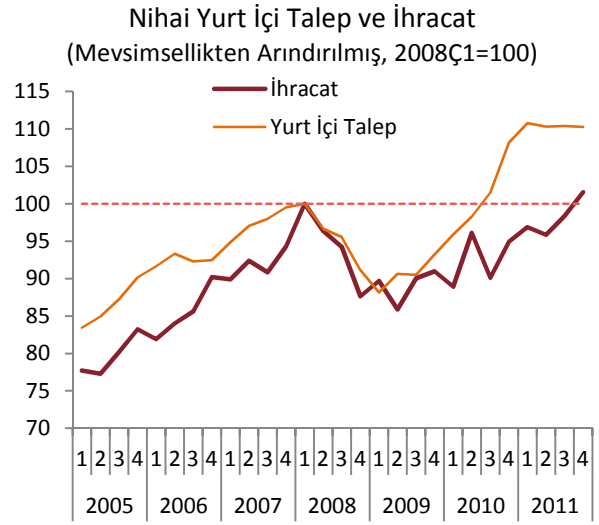

18. İç ve dış talebin dengelenmesine yönelik aldığımız politika tedbirleri 2011 yılı ikinci çeyreğinden itibaren etkilerini göstermeye başladı. Mevsimsellikten arındırılmış verilerle incelediğimizde, 2011 yılı ilk çeyreğinde aşırı hızlı artan nihai yurt içi talep yılın geri kalanında giderek daha ılımlı bir seyir izledi. Bu çerçevede, yılın ilk çeyreğinde bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 11,9 oranında büyüyen Gayri Safi Yurt İçi Hasıla (GSYİH), ikinci ve üçüncü çeyreklerde görece yavaşlayarak, sırasıyla yüzde 9,1 ve yüzde 8,4 oranında artış kaydetti. Dördüncü çeyrekte ise, Avrupa borç krizinin de etkisiyle, büyüme hızımız önemli oranda yavaşladı ve GSYİH önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 5,2 oranında arttı. Buna rağmen, yılın genelinde, ekonomik büyümemiz yüzde 8,5 düzeyinde gerçekleşti.

GSYİH, İhracat ve Nihai Yurt İçi Talep

Kaynak: TÜİK.

Kaynak: TÜİK, TCMB.

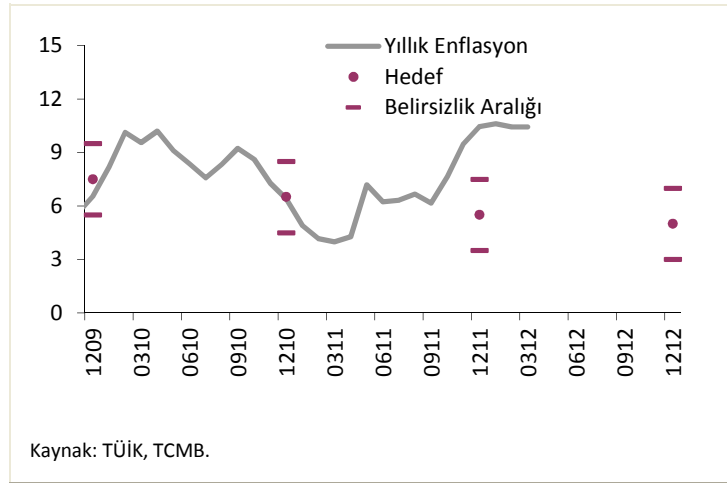
Saygıdeğer Konuklar,

19. Konuşmamın son bölümünde, 2011 yılında aldığımız para politikası kararlarına ve mevcut durumda uyguladığımız para politikası stratejisine değinmek istiyorum. Bu kapsamda, enflasyon gelişmelerini özetledikten sonra, para politikası uygulamalarımızı değerlendireceğim.

Enflasyon

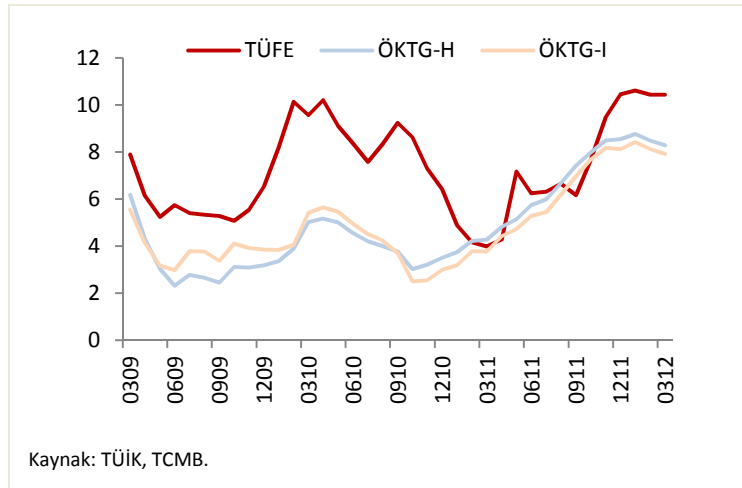
20.2011 yılı sonunda, tüketici fiyatları (TÜFE) enflasyonu, önceki yıla kıyasla 4 puanlık bir artışla yüzde 10,45 olarak gerçekleşti. Yıl içinde Türk lirasında gözlediğimiz belirgin değer kaybı, özellikle temel mal fiyatlarına yansiyarak, enflasyondaki yükselişin ana belirleyicisi oldu. Gıda fiyatlarının yıllık artış oranının son üç yıla kıyasla daha yüksek bir seviyede gerçekleşmiş olması, bu dönemde enflasyondaki artışın bir diğer nedenini oluşturdu. Yılın son çeyreğinde, yıllık enflasyon oranını 1,6 puan yukarı çeken enerji fiyat ayarlamalarının ve Özel Tüketim Vergisi (ÖTV) oranlarındaki yükselişin de olumsuz katkısıyla, yıllık TÜFE enflasyonu, yüzde 5,5 olan enflasyon hedefinin belirgin olarak üzerinde gerçekleşti.

Yıllık Enflasyon ve Hedefle Uyumlu Patika

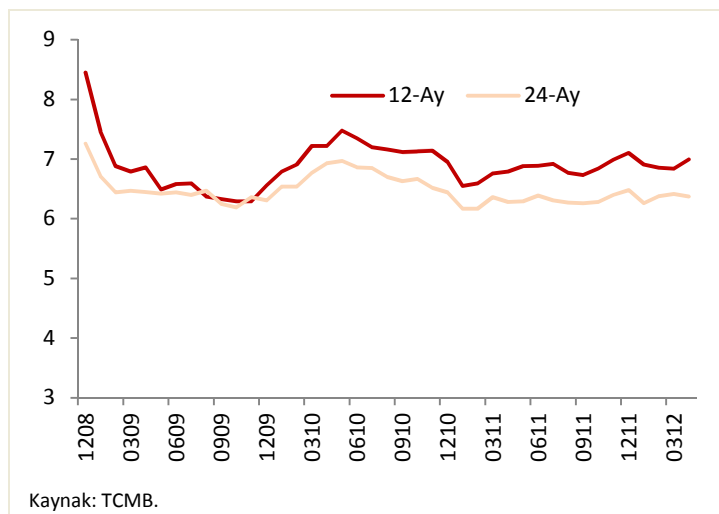
21. Temel fiyat göstergeleri olan özel kapsamlı tüketim göstergeleri ÖKTG-H ve ÖKTG-I yıllık enflasyon oranları da, 2011 yılı boyunca artış gösterdi. Söz konusu artışta esas olarak, Türk lirasındaki değer kaybı sonucunda önemli ölçüde yükselen temel mal fiyatları etkili oldu.

Temel Enflasyon Göstergeleri ve TÜFE Enflasyonu

22. Orta vadeli enflasyon beklentileri ise, 2011 yılında genel olarak yatay bir seyir izledi. Yıllık enflasyonda gözlenen artış ağırlıklı olarak geçici nitelikte olduğundan, orta vadeli beklentiler bu dönemde oldukça istikrarlı bir seyir izledi. Bu durum para politikasına duyulan güven açısından olumlu bir gelişme olarak değerlendirilmektedir. Bununla birlikte orta vadeli enflasyon beklentilerinin hedefimiz olan yüzde 5'in üzerinde seyretmesi, önümüzde fiyat istikrarına ulaşmak için kat etmemiz gereken önemli bir mesafe bulunduğuna işaret etmektedir.

12 ve 24 Ay Sonrası TÜFE Beklentileri

23. Bu noktada orta vadeli enflasyon görünümüne ilişkin güncel değerlendirme ve öngörülerimizi, olası riskler ve politika önlemleri ile birlikte, 26 Nisan 2012 tarihinde yayımlayacağımız Enflasyon Raporu'nda ayrıntılı bir şekilde kamuoyu ile paylaşacağımızı hatırlatmak isterim.

Para Politikası Kararları ve Uygulamaları

Değerli Konuklar,

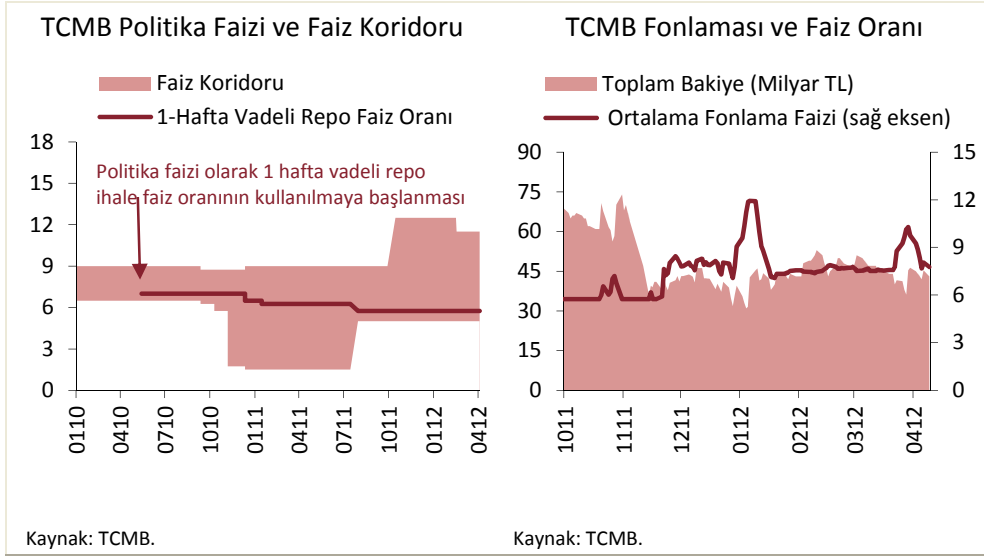
24. Konuşmamın önceki bölümlerinde de değindiğim üzere, küresel kriz sonrasında gelişmiş ülke merkez bankalarının krizin etkilerini sınırlamak amacıyla uyguladıkları parasal genişleme politikalarının, birçok gelişmekte olan ülkede olduğu gibi, Türkiye üzerinde de önemli yansımaları oldu. Bu dönemde, kısa vadeli yurt dışı finansman imkânlarının bol ve düşük maliyetli olarak sağlanabilmesi hızlı kredi genişlemesine ve Türk lirasının giderek değerlenmesine yol açarak, 2010 yılının ikinci yarısından itibaren makro finansal risklerin ve dış dengesizliklerin birikmesini başlatan en önemli etken oldu. Kısa vadeli sermaye girişlerinin iç ve dış talebin büyüme hızlarındaki ayrışma eğilimini hızlandırması cari işlemler açığının tarihimizde görülmemiş düzeyde artmasına neden oldu.

25. 2010 yılının son çeyreğinden itibaren, söz konusu makro finansal riskler karşısında ekonominin kademeli olarak daha sağlıklı bir büyüme kompozisyonuna yönlendirilmesini amaçlayan politikaları uygulamaya başladık. Bu çerçevede, bir yandan kısa vadeli faizleri düşük tutarak çok kısa vadeli sermaye girişlerini caydırmayı, diğer yandan zorunlu karşılık oranlarını artırarak kredi artış hızını ve iç talebi kontrol altında tutmayı hedefleyen bir stratejiyi uygulamaya koyduk. Buna ek olarak, finansal sistemin yükümlülük vadelerinin uzatılmasını da finansal istikrarı destekleyici bir amaç olarak benimsedik.

26. Bu doğrultuda, politika faizi olan bir hafta vadeli repo ihale faiz oranını, 2010 yılının Aralık ve 2011 yılının Ocak ayında aldığımız kararlarla, yüzde 7'den yüzde 6,25'e düşürdük. Buna ek olarak, aynı dönemde, gecelik borçlanma faizini de azaltarak faiz koridorunu genişlettik ve gecelik piyasada oluşan faiz oranlarının politika faiz oranından daha düşük seviyede oluşmasına izin verdik. Böylece, gecelik piyasa faizlerinde aşağı yönlü oynaklığın artmasını sağlayarak, çok kısa vadeli sermaye girişlerinin Türk lirası üzerinde yol açtığı aşırı değerlendirme baskısını ortadan kaldırdık. Aşırı hızlı kredi genişlemesine karşı ise, 2011 yılının Ocak, Mart ve Nisan aylarında aldığımız kararlarla, Türk lirası zorunlu karşılık oranlarının ağırlıklı ortalamasında önemli derecede bir artış sağladık.

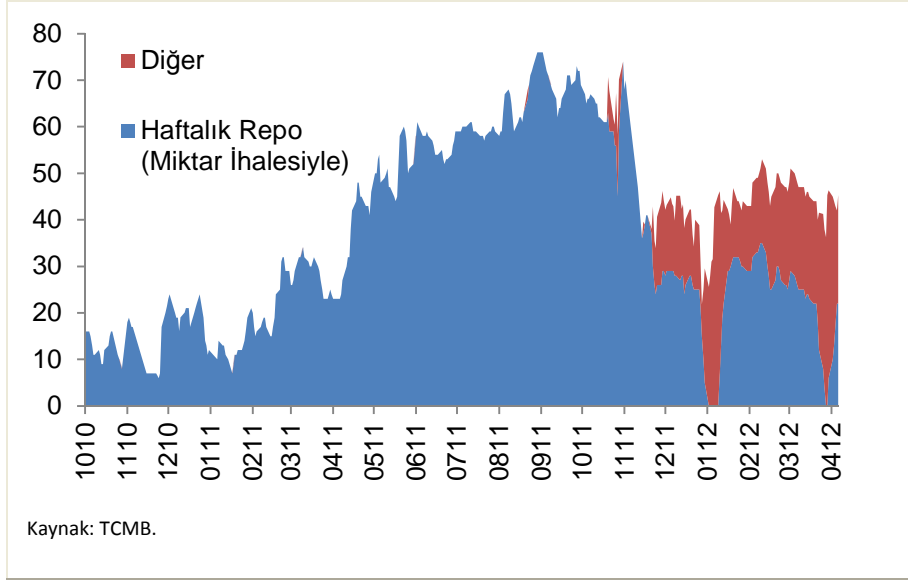
27. 2011 yılının Ağustos ayından itibaren Euro Bölgesi borç sorununun giderek derinleşmesi sonucunda artan küresel yavaşlama riskinin, gerek iç gerekse dış talebi olumsuz etkileyebileceğini öngördük. Bu doğrultuda, 4 Ağustos'ta olağanüstü bir toplantı düzenleyerek, politika faizinde 50 baz puan indirime gittik. Buna ilave olarak, risk iştahının daha da bozulması halinde dengeleyici likidite tedbirlerinin etkili bir şekilde devreye girmesini sağlamak amacıyla, gecelik borçlanma faizini yükselterek faiz koridorunu daralttık. Ayrıca, bankacılık sisteminin likidite ihtiyacını azaltmaya yönelik olarak Türk lirası zorunlu karşılık uygulamalarında da sektörü destekleyici yönde düzenlemeler yaptık.

TCMB Politika Faizi, Faiz Koridoru, Piyasa Fonlaması ve Ortalama Fonlama Faizi

28. Küresel risk iştahının bozulması sonucunda, Ağustos ayından itibaren Türk lirasının uğradığı aşırı değer kaybı ve yılın son çeyreğinde fiyatı yönetilen/yönlendirilen ürünlerdeki ayarlamalar nedeniyle, enflasyonun kısa vadede beklenilenin üzerinde bir yükseliş kaydedeceğini öngördük. Bu durumun orta vadeli enflasyon beklentilerini ve görünümünü olumsuz etkilemesini engellemek amacıyla, Ekim ayında gecelik borç verme faizlerini önemli ölçüde artırarak faiz koridorunu yukarı doğru genişlettik. Bu çerçevede, piyasa fonlamasını ayarlayarak, Bankalararası Para Piyasası'nda gerçekleşen gecelik faiz oranlarının politika faizinden daha yüksekte oluşmasına izin verdik. Bu durumun likidite koşullarında arzu etmediğimiz bir sıkışmaya yol açmaması için de, Türk lirası zorunlu karşılık oranlarını düşürdük. Ayrıca, altın rezervlerimizi güçlendirmek ve bankalara likidite yönetimlerinde daha fazla esneklik sağlamak amacıyla, zorunlu karşılıklara ilişkin kolaylaştırıcı düzenlemeler yaptık ve 27 Aralık 2011 tarihinden itibaren bir ay vadeli repo ihaleleri düzenlemeye başladık.

Piyasa Likiditesi (Milyar TL)

29. Ekim ayında aldığımız tedbirlerin ardından, ikincil enflasyonist etkileri önlemek amacıyla 29 Aralık 2011 tarihinden itibaren, sekiz günlük bir dönem boyunca, ek parasal sıkılaştırmaya gittik. Bu doğrultuda, politika faizinden yaptığımız fonlama miktarını geçici bir süre için azaltarak, normal günler için ilân edilen alt sınırın aşağısına düşürdük. Buna ek olarak, gerekli gördüğümüz durumlarda bu işlemleri destekleyici yönde sterilize edilmemiş (etkili) döviz satışları ve doğrudan müdahaleleri kullandık.

30. Benzer şekilde, son dönemde petrol fiyatları ve diğer maliyet unsurlarında gözlenen artışların enflasyon beklentilerini bozmasını engellemek amacıyla 23-29 Mart 2012 tarihleri arasında, bu kez altı günlük bir dönem boyunca ek bir parasal sıkılaştırma uyguladık. 27 Mart 2012 tarihli Para Politikası Kurulu toplantısında enflasyonu etkileyen unsurları yakından takip ederek gerekli gördüğümüz günlerde para politikasında ek sıkılaştırmayı tekrarlayabileceğimizi hatırlattık ve bu doğrultuda uygulamaya geçtik.

31. Uyguladığımız ek parasal sıkılaştırma yanında, 27 Mart 2012 tarihinde altın rezervlerinin güçlendirilmesi ve bankacılık sisteminin maliyet ve likidite kanallarının olumlu etkilenmesi amacıyla, Türk lirası yükümlülükler için tesis edilmesi gereken zorunlu karşılıkların standart altın olarak tesis edilebilecek kısmını yüzde 10'dan yüzde 20'ye yükselttik.

Saygıdeğer Konuklar,

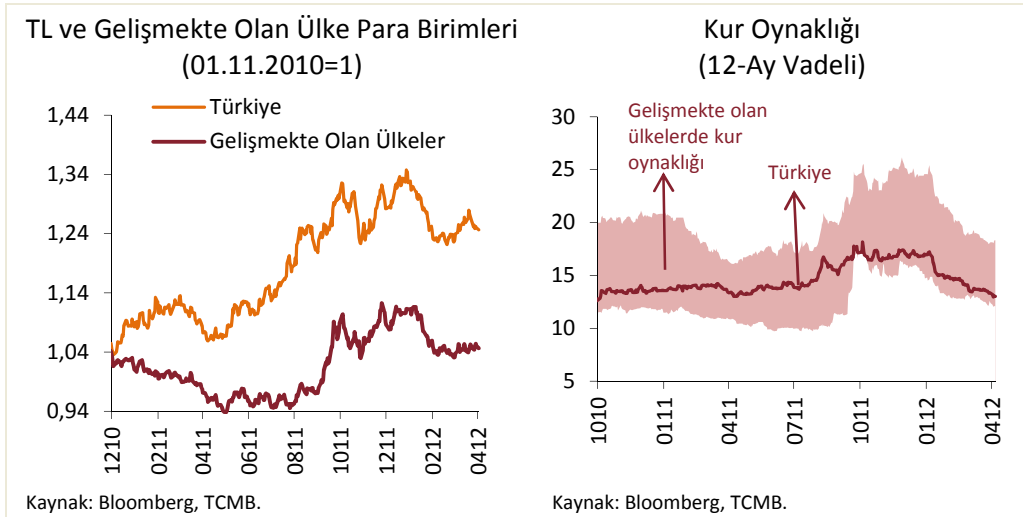
32. 2011 yılında, enflasyon hedeflemesi rejimi ile birlikte dalgalı döviz kuru rejimi uygulamasına devam ettik. Uygulamakta olduğumuz kur rejiminde, döviz kurunun bir politika aracı olmadığını ve yüzde 5 olan enflasyon hedefimizin dışında nominal ya da reel herhangi bir döviz kuru hedefimiz bulunmadığını, bu vesileyle, bir kez daha vurgulamak isterim. Türk lirasında gözlenen dalgalanmalar, küresel ve yerel gelişmeler ile bunlara karşı verilen para politikası tepkilerinin bir sonucu olarak ortaya çıkmaktadır.

33. 2011 yılının ilk çeyreğinde, ülkemize yönelik sermaye girişlerinin güçlü seyretmesi nedeniyle döviz alım ihalelerine devam ettik. Daha önce de ifade ettiğim gibi, 2011 yılının ikinci çeyreğinde Euro Bölgesi'nde yaşanan borç krizinin giderek derinleşmesi sonucu bozulan risk iştahının, aralarında ülkemizin de bulunduğu gelişmekte olan ülkelere yönelik sermaye akımlarını olumsuz etkilediğini gözledik. Bu gelişmeyi dikkate alarak, 2011 yılının Mayıs ve Haziran aylarında yaptığımız düzenlemelerle, günlük döviz ihalelerinde alımı yapılacak tutarı düşürdük ve 25 Temmuz 2011 tarihi itibarıyla döviz alım ihalelerine ara verdik.

34. Euro Bölgesi borç krizinin yoğunlaşması sonucu belirsizlik ortamının giderek artması üzerine, 5 Ağustos 2011 tarihinden itibaren, gerekli gördüğümüz günlerde piyasaya döviz likiditesi sağlamak amacıyla döviz satım ihaleleri düzenleme kararı aldık. Buna ek olarak, Eylül, Kasım ve Aralık aylarında döviz satım ihalelerine yönelik önemli düzenlemeler yaptık. Ayrıca, 18 Ekim ve 30 Aralık 2011 tarihlerinde kurlarda sağlıksız fiyat oluşumları gözlemleyerek, piyasaya satım yönünde doğrudan müdahalede bulunduk.

35. 2009 yılında Lehman krizi sonrasında toparlanma döneminde başlattığımız döviz alım ihaleleri ile piyasadaki yaklaşık 26 milyar ABD doları satın aldık. Avrupa borç krizi sırasında ise bunun yaklaşık 16 milyar ABD dolarlık kısmını piyasanın döviz likiditesini desteklemek amacıyla arz ettik. Altın dahil brüt döviz rezervimiz bugün itibarıyla yaklaşık 93,5 milyar ABD doları düzeyindedir. 2012 yılında ise ihracatçılarımızdan reeskont kredileri aracılığı ile toplam 8 milyar dolar civarında döviz satın almayı öngörüyoruz.

TL ve Gelişmekte Olan Ülke Para Birimleri ile Kur Oynaklığı

36. TCMB olarak, Ağustos ayından itibaren aldığımız önlemler, Euro Bölgesi ülkelerindeki belirsizliklerin hızla yükselmesine paralel olarak ortaya çıkan dalgalanmaların, ülkemiz ekonomisi üzerindeki olumsuz yansımalarının azalmasında etkili oldu. Nitekim döviz piyasasına yönelik düzenlemelerimiz ve faiz koridoruna ilişkin almış olduğumuz politika kararları sayesinde, Türk lirasındaki oynaklık diğer gelişmekte olan ülke para birimlerinde gözlemlediğimiz dalgalanmaya göre çok daha sınırlı kaldı.

Değerli Konuklar,

37. 2012 yılında uygulamakta olduğumuz para ve kur politikasının genel çerçevesini, 27 Aralık 2011 tarihli "2012 Yılında Para ve Kur Politikası" başlıklı para politikası metnimiz ile kamuoyuna açıkladık. Söz konusu metinde de ifade ettiğimiz gibi, 2012 yılında enflasyon hedeflemesi ve dalgalı döviz kuru rejimi uygulamasına devam edeceğimizi önemle hatırlatmak isterim. Bu çerçevede, 2012-2014 dönemi için enflasyon hedefimizi yüzde 5 düzeyinde belirledik. Belirsizlik aralığını ise önceki yıllarda olduğu gibi, her iki yönde 2 yüzdelik puan tuttuk.

38. Önümüzdeki dönemde TCMB olarak fiyat istikrarına odaklanırken, finansal istikrarı da gözetmeye devam edeceğiz. Bu kapsamda, bir hafta vadeli repo ihale faiz oranını, gecelik borç alma ve borç verme faiz oranları arasındaki faiz koridorunu ve zorunlu karşılık oranlarını aktif olarak kullanmayı sürdüreceğiz. Bunlara ek olarak, önümüzdeki dönemde, önceki yıllarda olduğu gibi, döviz piyasasının sağlıklı çalışması ve döviz likiditesini desteklemek amacıyla, döviz arzı ve talebine ilişkin gelişmeleri yakından takip ederek, gereken önlemleri imkânlarımız çerçevesinde ve basiretli bir şekilde almaya devam edeceğiz.

Saygıdeğer Konuklar,

Konuşmama bu noktada son verirken, katılımınız için hepinize en içten teşekkürlerimi sunuyorum.